

ЕКОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ РЕГУЛЮВАННЯ АГРОЕКОСИСТЕМ

Кафедра екології та ботаніки

Факультет агротехнологій та природокористування

Лектор Клименко Г.О.

Семестр

3

Освітній ступінь

Магістр

Кількість кредитів ЄКТС

3,5

Форма контролю

Екзамен

Аудиторні години

30 (10 год лекцій, 20 год практичних чи лабораторних)

Загальний опис дисципліни

Створення умов для збалансованого розвитку агроєкосистем є складним процесом, який торкається широкого кола питань, починаючи від фізико-хімічних і біопроектів в ґрунтах, кругообігу речовин та потоку енергії в агроєкосистемах, підвищення коефіцієнту корисної дії фізіологічно активної радіації, закінчуючи оптимізацією структури сільськогосподарських ландшафтів та екобезпечною організацією території землекористування. Біорізноманіття підтримує біогеоценотичний покрив як складний комплекс шляхом формування біогеохімічних циклів, виконання гео- та екосистемних функцій з перенесення речовини, енергії та інформації. Завданням є наукове та практичне опрацювання можливостей зупинення подальших втрат агро- та біорізноманіття та пошук інноваційних шляхів, підготовки проектів нормативно-правових документів та алгоритму їх наступного впровадження з метою зміни підходів та пріоритетів діяльності в агросфері.

Одним з інструментів екологізації щодо агродіяльності, може бути формування екомережі і впровадження ресурсозберігаючих та невиснажних агротехнологій.

Теми лекцій:

Лекція 1. Руйнування структури ґрунту внаслідок регулярного переорювання. Порушення ярусності та зниження біорізноманіття ґрунту внаслідок переорювання.

Лекція 2. Оголення поверхні ґрунту та зниження біорізноманіття ґрунту внаслідок переорювання. Втрата гумусу в результаті зниження біорізноманіття ґрунту. Зниження стійкості рослин до шкідників і хвороб внаслідок зменшення біорізноманіття ґрунту.

Лекція 3. Підвищення чутливості рослин до посухи та погіршення засвоєння корисних речовин.

Лекція 4. Питання співвідношення ландшафтів як ключове екологічне питання. Зменшення кількості ріллі та збільшення кількості природних та напівприродних екосистем.

Лекція 5. Економіка сільського господарства. Впровадження екосистемного підходу в агросферу.

Теми занять:
(семінарських, практичних, лабораторних)

1. Екологізація агродіяльності через створення передумов для збалансованого розвитку агроєкосистем та призупинення негативних процесів, що відбуваються в них.
2. Питання щодо впровадження інтегрованого підходу щодо управління природними ресурсами в рамках сільськогосподарської діяльності.
3. Основні засади збереження і відтворення біорозмаїття та біоресурсів в агроєкосистемах.
4. Провести оцінку можливості формування збалансованого співвідношення між окремими компонентами агроєкосистем та забезпечення екобезпеки і екорівноваги території, зокрема, збільшити частку сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) відповідно до науково обґрунтованих показників.
5. Використання системи індикаторів щодо оцінки стану біорізноманіття та оптимізаційних моделей агроєкосистем.
6. Підвищення рівня екологічної освіти та інформованості сільського населення щодо екологічних проблем агросфери.
7. Негативні наслідки штучного зрошення.
8. Негативні наслідки випалювання пожнивних залишків та вирубування деревної рослинності навколо полів.
9. Вирішення питання консервації орних земель як питання законодавчого рівня.
10. Моделі сценаріїв розвитку та прогнозних розрахунків перспектив агродіяльності в Україні в контексті «Стратегеми» Римського клубу.